

Kustbevakningsdatalag

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas regeringens proposition 2011/12:45 Kustbevakningsdatalag samt en följdmotion som väckts med anledning av denna.

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till en ny lag som reglerar Kustbevakningens behandling av personuppgifter. Utskottet föreslår dock två ändringar i 1 kap. 3 § som föranletts av felaktiga hänvisningar i regeringens förslag till lagtext.

Propositionen innehåller också förslag till ändringar i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och ett förslag till ändring i lagen (2000:343) om internationellt polisiärt samarbete. Utskottet tillstyrker även dessa lagförslag och avstyrker följdmotionen om direktåtkomst till personuppgifter.

Försvarsutskottet beslutade på utskottssammanträdet den 8 december 2011 att bereda justitieutskottet tillfälle att yttra sig över propositionen och de motioner som väckts med anledning av propositionen. Justitieutskottets yttrande finns i en bilaga till betänkandet.

Kustbevakningsdatalagen samt lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 maj 2012.

I betänkandet finns en reservation.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	5
Utskottets överväganden	6
Lagförslag om Kustbevakningens hantering av personuppgifter	6
Direktåtkomst till personuppgifter	7
Utskottets ställningstagande	7
Reservation	9
Direktåtkomst till personuppgifter, punkt 2 (SD)	9
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	10
Propositionen	10
Följdmotionen	10
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	11
<i>Bilaga 3</i>	
Justitieutskottets yttrande	24

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Lagförslag om Kustbevakningens hantering av personuppgifter

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. kustbevakningsdatalag med den ändringen att hänvisningen i 1 kap. 3 § tredje punkten ändras från 3 kap. 2–4 §§ till 3 kap. 2 och 3 §§ samt att hänvisningen i fjärde punkten ändras från 3 kap. 5 och 6 §§ till 3 kap. 4 och 5 §§,
2. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),
3. lag om ändring i lagen (2000:343) om internationellt polisiärt samarbete.

Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2011/12:45.

2. Direktåtkomst till personuppgifter

Riksdagen avslår motion 2011/12:Fö5.

Reservation (SD)

Stockholm den 14 februari 2012

På försvarsutskottets vägnar

Peter Hultqvist

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Peter Hultqvist (S), Cecilia Widegren (M), Hans Wallmark (M), Åsa Lindestam (S), Annicka Engblom (M), Peter Jeppsson (S), Anders Hansson (M), Eva Sonidsson (S), Allan Widman (FP), Clas-Göran Carlsson (S), Staffan Danielsson (C), Anna-Lena Sörenson (S), Johan Forssell (M), Peter Rådberg (MP), Mikael Oscarsson (KD), Mikael Jansson (SD) och Torbjörn Björlund (V).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Regeringen beslutade den 21 oktober 2004 att tillkalla en särskild utredare för att se över regleringen av behandling av personuppgifter i Kustbevakningens verksamhet och föreslå en författningsreglering. I uppdraget ingick att kartlägga behandlingen av personuppgifter och analysera behovet av särskilda bestämmelser. Utgångspunkten för uppdraget var att Kustbevakningens verksamhet ska kunna bedrivas effektivt med rationellt datorstöd samtidigt som nödvändig respekt visas för enskildas personliga integritet.

Utredningen, som antog namnet Utredningen om Kustbevakningens personuppgiftsbehandling, överlämnade den 28 februari 2006 betänkandet Kustbevakningens personuppgiftsbehandling Integritet – Effektivitet (SOU 2006:18).

Sedan betänkandet remissbehandlats bedömdes att den fortsatta beredningen av förslaget skulle samordnas med beredningen av Polisdatautredningens förslag – Behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (SOU 2001:92). Under den fortsatta beredningen i det ärendet framkom det att Polisdatautredningens förslag behövde ändras och kompletteras i olika avseenden.

Inom Regeringskansliet (Justitiedepartementet) utarbetades därför departementspromemorian Behandling av personuppgifter i polisens brottsbekämpande verksamhet (Ds 2007:43). I promemorian togs vissa principiella överväganden om regleringen av Kustbevakningens personuppgiftsbehandling upp, i syfte att åstadkomma en mer enhetlig reglering av förutsättningarna för personuppgiftsbehandling hos brottsbekämpande myndigheter. Promemorian innehöll dock inga lagförslag om Kustbevakningens personuppgiftsbehandling. Promemorian har remissbehandlats.

Det förslag till polisdatalag som lades fram i propositionen Integritet och effektivitet i polisens brottsbekämpande verksamhet (prop. 2009/10:85) medförde behov av att ändra och komplettera förslaget till den lag om behandling av personuppgifter i Kustbevakningens verksamhet som föreslagits i SOU 2006:18. Det bedömdes nödvändigt att nå enhetlighet i personuppgiftsbehandlingen i myndigheternas brottsbekämpande verksamheter och tydligare reglera vad som bör gälla i annan operativ verksamhet hos Kustbevakningen. Ändringarna och kompletteringarna bedömdes vara av sådan art att ett nytt underlag skulle tas fram och remitteras. Departementspromemorian Kustbevakningsdatalag (Ds 2011:16) utarbetades därför inom Regeringskansliet (Försvarsdepartementet), med förslagen i SOU 2006:18 som utgångspunkt.

Regeringen beslutade den 27 oktober 2011 att inhämta Lagrådets yttrande över lagförslagen. Regeringens lagförslag har i huvudsak utformats i enlighet med vad Lagrådet har förordat i sitt yttrande.

Utskottet beslutade på sammanträdet den 8 december 2011 att bereda justitieutskottet tillfälle att yttra sig över propositionen och de motioner som väckts med anledning av propositionen. Justitieutskottets yttrande finns i bilaga 3.

Propositionens huvudsakliga innehåll

Propositionen innehåller förslag till en lag om behandling av personuppgifter i Kustbevakningens verksamhet, en kustbevakningsdatalag.

Syftet med den nya lagen är att ge Kustbevakningen möjlighet att behandla personuppgifter på ett effektivt och ändamålsenligt sätt i sin verksamhet och att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks vid sådan behandling. En utgångspunkt är att skapa en teknikneutral och flexibel reglering där de yttre ramarna för behandlingen av uppgifter i Kustbevakningens verksamhet som är särskilt skyddsvärda från integritetssynpunkt slås fast i lagen, däribland ändamålen för behandlingen och de begränsningar som ska gälla för behandling av vissa uppgifter. Förslagen innebär vidare att vissa grundläggande krav ställs på all behandling av uppgifter som omfattas av lagen – medan det uppställs särskilda villkor för sådan verksamhet som är särskilt känslig ur integritetssynpunkt, framför allt behandlingen av uppgifter för brottsbekämpande ändamål.

Lagen reglerar, med några få undantag, all behandling av personuppgifter i Kustbevakningens operativa verksamhet. Lagen ska ersätta den nuvarande förordningen (2003:188) om behandling av personuppgifter inom Kustbevakningen. Lagen ska gälla i stället för personuppgiftslagen (1998:204), men innehålla hänvisningar till vissa bestämmelser i personuppgiftslagen som ska vara tillämpliga i Kustbevakningens verksamhet.

Propositionen innehåller också förslag till ändringar i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och ett förslag till ändring i lagen (2000:343) om internationellt polisiärt samarbete.

Kustbevakningsdatalagen samt lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 maj 2012.

Utskottets överväganden

Lagförslag om Kustbevakningens hantering av personuppgifter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till en ny lag som reglerar Kustbevakningens personuppgiftsbehandling med två smärre ändringar i 1 kap. 3 §. Riksdagen antar även förslagen till ändringar i offentlighets- och sekretesslagen och i lagen om internationellt polisiärt samarbete.

Propositionen

Regeringen föreslår i propositionen att Kustbevakningens personuppgiftsbehandling ska regleras i en ny teknikneutral lag. De grundläggande principerna för behandling av personuppgifter i Kustbevakningens operativa verksamhet ska regleras i lagen.

Syftet ska vara att ge Kustbevakningen möjlighet att behandla personuppgifter på ett ändamålsenligt sätt i sin operativa verksamhet och att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks vid behandlingen.

Lagen ska gälla i stället för personuppgiftslagen men ska innehålla en hänvisning till de bestämmelser i personuppgiftslagen som ska gälla vid behandling av personuppgifter i Kustbevakningens verksamhet.

Tillgången till personuppgifter ska alltid begränsas till vad varje tjänsteman behöver för att fullgöra sina arbetsuppgifter. Personuppgifter ska behandlas på ett sådant sätt att det klart framgår om behandlingen rör brottsbekämpning eller annan operativ verksamhet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar förslaget om att de grundläggande principerna för behandling av personuppgifter i Kustbevakningens operativa verksamhet ska regleras i en teknikneutral lag. Det är enligt utskottets mening av vikt att det finns regler som underlättar för myndigheten att på ett effektivt sätt använda it i sin verksamhet och på så sätt möjliggöra en effektiv brottsbekämpning samt kontroll- och tillsynsverksamhet. Det är dock viktigt att upprätthålla skyddet för den personliga integriteten; inte minst gäller detta vid informationsutbyte mellan olika myndigheter. Den lagstiftning som nu föreslås bör enligt utskottets mening utgöra en rimlig avvägning mellan integritetsintressena och intresset av att kunna bedriva en effektiv verksamhet.

I propositionens förslag till 1 kap. 3 § kustbevakningsdatalag anges vilka bestämmelser i lagen som ska gälla även för juridiska personer. Dessa bestämmelser reglerar bl.a. för vilka ändamål uppgifter får behandlas och hur uppgifter ska bevaras och gallras.

När lagrådsremissen lämnades till Lagrådet hade 1 kap. 3 § den lydelse som nu återfinns i propositionen. På grund av Lagrådets synpunkter skedde det emellertid förskjutningar i vissa andra bestämmelser. Av förbiseende justerades inte hänvisningarna i 1 kap. 3 § innan propositionen överlämnades till riksdagen. Därför innehåller 1 kap. 3 § i propositionen felaktiga hänvisningar som behöver justeras.

Utskottet tillstyrker propositionen med den ändringen att två felaktiga hänvisningar i 1 kap. 3 § i den föreslagna kustbevakningsdatalagen rättas.

Direktåtkomst till personuppgifter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandet om direktåtkomst till uppgifter som behandlas i Kustbevakningens icke brottsbekämpande verksamhet.

Jämför reservation (SD).

Följdmotion

I motion 2011/12:Fö5 av Mikael Jansson och Richard Jomshof (båda SD) anføres att Rikspolisstyrelsen och de regionala polismyndigheterna bör få lagstadgad direktåtkomst till personuppgifter som gjorts gemensamt tillgängliga av Kustbevakningen för egen del inom de icke brottsbekämpande verksamheterna listade i 5 kap. 1 §.

Inom områden som sjöövervakning, räddningstjänst och sjöfartsskydd krävs enligt lagförslaget regeringens föreskrift för att en annan myndighet ska få direktåtkomst till personuppgifter som gjorts gemensamt tillgängliga inom Kustbevakningen. Motionärerna anser att samverkan mellan Kustbevakningen och polisen är så viktig att en lagstadgad rätt till direktåtkomst för polisen bör slås fast i kapitel 5. Det är inte tillräckligt att möjligheten för detta ska ligga hos regeringen genom föreskrifter.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser, i likhet med regeringen, att när det gäller uppgifter i Kustbevakningens övriga verksamhet, dvs. den icke brottsbekämpande, kan det inte anses nödvändigt att det i lag uttryckligen framgår vilka myndigheter som kan få direktåtkomst. I dessa verksamheter behandlas inte uppgifter av känslig karaktär om enskildas personliga förhållanden i samma utsträckning som i den brottsbekämpande verksamheten.

Ytterligare ett argument för att inte ange vilka myndigheter som ska ha direktåtkomst är att myndighetsstrukturer och ansvarsområden kan komma att ändras. Att det är regeringen som beslutar om direktåtkomst gör också att direktåtkomst kan beviljas betydligt fortare vid t.ex. ett förändrat säkerhetsläge än i det fall det finns uttryckligt reglerat i lagen vilka myndigheter som får ha denna åtkomst.

Utskottet konstaterar att även justitieutskottet i sitt yttrande delar regeringens bedömning när det gäller frågan om hur direktåtkomst till personuppgifter i annan operativ verksamhet bör regleras.

Utskottet avstyrker motionsyrkandet.

Reservation

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservation.

Direktåtkomst till personuppgifter, punkt 2 (SD)

av Mikael Jansson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Fö5.

Ställningstagande

Jag anser att Rikspolisstyrelsen och de regionala polismyndigheterna bör få lagstadgad direktåtkomst till personuppgifter som gjorts gemensamt tillgängliga av Kustbevakningen för egen del inom de icke brottsbekämpande verksamheterna listade i 5 kap. 1 §.

Inom områden som sjöövervakning, räddningstjänst och sjöfartsskydd krävs enligt lagförslaget regeringens föreskrift för att en annan myndighet ska få direktåtkomst till personuppgifter som gjorts gemensamt tillgängliga inom Kustbevakningen. Jag anser att samverkan mellan Kustbevakningen och polisen är så viktig att en lagstadgad rätt till direktåtkomst för polisen bör slås fast i kapitel 5. Enligt min mening är det inte tillräckligt att möjligheten för detta ska ligga hos regeringen genom föreskrifter.

Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2011/12:45 Kustbevakningsdatalag:

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. kustbevakningsdatalag,
2. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),
3. lag om ändring i lagen (2000:343) om internationellt polisiärt samarbete.

Följdmotionen

2011/12:Fö5 av Mikael Jansson och Richard Jomshof (båda SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Rikspolisstyrelsen och de regionala polismyndigheterna bör få lagstadgad direktåtkomst till personuppgifter som gjorts gemensamt tillgängliga av Kustbevakningen för egen del inom de icke brottsbekämpande verksamheterna listade i 5 kap. 1 § kustbevakningsdatalagen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till kustbevakningsdatalag

Härigenom föreskrivs följande.

1 kap. Lagens syfte och tillämpningsområde

Lagens syfte

1 § Syftet med denna lag är att ge Kustbevakningen möjlighet att behandla personuppgifter på ett ändamålsenligt sätt i sin operativa verksamhet och att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks vid sådan behandling.

Lagens tillämpningsområde

2 § Denna lag gäller vid behandling av personuppgifter i Kustbevakningens operativa verksamhet som rör:

1. brottsbekämpning,
2. övrig sjöövervakning,
3. räddningstjänst,
4. samordning av civila behov av sjöövervakning och förmedling av civil sjöinformation, och
5. internationellt samarbete.

Lagen gäller emellertid endast om behandlingen är helt eller delvis automatiserad eller om personuppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier.

I lagen (2000:343) om internationellt polisiärt samarbete och i föreskrifter som regeringen har meddelat i anslutning till den lagen, finns det särskilda bestämmelser om behandling av personuppgifter som följer av internationella överenskommelser. Om det i dessa författningar finns avvikande bestämmelser, ska de tillämpas i stället för bestämmelserna i denna lag.

3 § Följande bestämmelser om personuppgifter gäller även vid behandling av uppgifter om juridiska personer:

1. 2 kap. 3 § om tillgången till personuppgifter,
2. 2 kap. 4 § om personuppgiftsansvar,
3. 3 kap. 2–4 §§ och 5 kap. 1 och 2 §§ om ändamålen för behandlingen,
4. 3 kap. 5 och 6 §§ och 5 kap. 7 § om bevarande och gallring, och
5. 4 kap. 1, 2, 8–11, 13 och 14 §§ om gemensamt tillgängliga uppgifter.

4 § Med gemensamt tillgängliga uppgifter avses i denna lag personuppgifter som görs eller har gjorts gemensamt tillgängliga i Kustbevak-

ningens operativa verksamhet och som fler än endast ett fåtal personer inom myndigheten har rätt att ta del av.

5 § I 2 kap. finns det allmänna bestämmelser om behandling av personuppgifter.

Bestämmelserna i 3 och 4 kap. gäller vid behandling av personuppgifter i Kustbevakningens brottsbekämpande verksamhet.

Bestämmelserna i 5 kap. gäller vid behandling av personuppgifter i annan operativ verksamhet än den brottsbekämpande.

2 kap. Allmänna bestämmelser

Förhållandet till personuppgiftslagen

1 § Om inte annat anges i 2 §, gäller denna lag i stället för personuppgiftslagen (1998:204).

2 § När personuppgifter behandlas enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen, gäller följande bestämmelser i personuppgiftslagen (1998:204):

1. 3 § om definitioner,
2. 8 § om förhållandet till offentlighetsprincipen,
3. 9 § om grundläggande krav på behandling av personuppgifter, dock med undantag för paragrafens första stycke i) och tredje stycket,
4. 22 § om behandling av personnummer och samordningsnummer,
5. 23 och 25–27 §§ om information till den registrerade,
6. 28 § om rättelse,
7. 30 och 31 §§ samt 32 § första stycket om säkerheten vid behandling,
8. 33–35 §§ om överföring av personuppgifter till tredjeland,
9. 38–41 §§ om personuppgiftsombud m.m.,
10. 42 § om upplysningar till allmänheten om vissa behandlingar,
11. 43 och 44 §§, 45 § första stycket och 47 § om tillsynsmyndighetens befogenheter,
12. 48 § om skadestånd, och
13. 51 § första stycket, 52 § första stycket och 53 § om överklagande.

Om personuppgifter ska gallras enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen, gäller inte 8 § andra stycket personuppgiftslagen.

Information enligt 23 § personuppgiftslagen behöver inte lämnas vid behandling som består av insamling av personuppgifter genom bilder eller ljud. Sådan information behöver inte heller lämnas om uppgifterna samlas in i samband med larm och det med hänsyn till omständigheterna inte finns tid att lämna informationen.

Förbud enligt 44 eller 45 § personuppgiftslagen får inte förenas med vite.

Tillgången till personuppgifter

3 § Tillgången till personuppgifter ska alltid begränsas till vad varje tjänsteman behöver för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om tillgången till personuppgifter.

Personuppgiftsansvar

4 § Kustbevakningen är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som myndigheten utför.

Personuppgiftsombud

5 § Kustbevakningen ska utse ett eller flera personuppgiftsombud.

Den personuppgiftsansvarige ska enligt personuppgiftslagen (1998:204) anmäla till tillsynsmyndigheten när ett personuppgiftsombud utses eller entledigas.

Behandling av personuppgifter för handläggning

6 § Utöver för de ändamål som anges i 3 och 5 kap. får personuppgifter behandlas i den operativa verksamheten om

1. behandlingen är nödvändig för diarieföring, eller
2. uppgifterna har lämnats i en anmälan eller liknande och behandlingen är nödvändig för handläggningen.

Behandling av känsliga personuppgifter

7 § Uppgifter om en person får inte behandlas enbart på grund av vad som är känt om personens ras eller etniska ursprung, politiska åsikter, religiösa eller filosofiska övertygelse, medlemskap i fackförening, hälsa eller sexualliv.

Om uppgifter om en person behandlas på annan grund, får de kompletteras med sådana uppgifter som avses i första stycket när det är absolut nödvändigt för syftet med behandlingen. Uppgifter som avses i första stycket får också behandlas med stöd av 6 §.

Uppgifter som beskriver en persons utseende ska utformas på ett objektivt sätt med respekt för människovärdet.

Utlämnande på medium för automatiserad behandling

8 § Enstaka personuppgifter får lämnas ut på ett medium för automatiserad behandling. Regeringen meddelar föreskrifter om att uppgifter får lämnas ut på ett sådant medium även i andra fall.

9 § Utlämnande genom direktåtkomst är tillåtet bara i den utsträckning som följer av denna lag.

Bestämmelser om direktåtkomst finns i 4 kap. 7 § och 5 kap. 5 §.

Grundläggande krav på behandlingen

10 § Personuppgifter ska behandlas på ett sådant sätt att det klart framgår om behandlingen rör brottsbekämpning eller annan operativ verksamhet.

3 kap. Behandling av personuppgifter i den brottsbekämpande verksamheten

1 § Detta kapitel tillämpas när Kustbevakningen behandlar personuppgifter i brottsbekämpande verksamhet. För behandling av gemensamt tillgängliga uppgifter gäller också 4 kap.

Ändamål

2 § Personuppgifter får behandlas i Kustbevakningens brottsbekämpande verksamhet om det behövs för att

1. förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet,
2. utreda eller beivra brott, eller
3. fullgöra de förpliktelser som följer av internationella åtaganden.

3 § Personuppgifter som behandlas enligt 2 § får även behandlas om det är nödvändigt för att tillhandahålla information som behövs i

1. brottsbekämpande verksamhet hos Rikspolisstyrelsen, polismyndigheter, Ekobrottsmyndigheten, Åklagarmyndigheten, Tullverket och Skatteverket,
2. brottsbekämpande verksamhet hos en utländsk myndighet eller mellanfolklig organisation,
3. annan verksamhet hos Kustbevakningen för
 - a) utredning och beslut i ärenden som rör vattenföroreningsavgift, eller
 - b) tillsyn och kontroll enligt lag eller förordning,
4. en annan myndighets verksamhet
 - a) om Kustbevakningen enligt lag eller förordning är skyldig att bistå myndigheten med viss uppgift, eller
 - b) om informationen tillhandahålls inom ramen för myndighetsöverskridande samverkan mot brott.

Personuppgifter som behandlas enligt 2 § får även behandlas om det är nödvändigt för att tillhandahålla information till riksdagen och regeringen samt, i den utsträckning skyldighet att lämna uppgifter följer av lag eller förordning, till annan.

I ett enskilt fall får personuppgifter som behandlas enligt 2 § även behandlas för att tillhandahålla information för något annat ändamål än de som anges i första och andra styckena, under förutsättning att ändamålet inte är oförenligt med det ändamål för vilket uppgifterna samlades in.

Bevarande och gallring

4 § Personuppgifter får inte bevaras under längre tid än vad som behövs för något eller några av de ändamål som anges i kapitlet.

I följande bestämmelser anges hur länge uppgifter som behandlas automatiserat får bevaras:

1. 5 § om uppgifter som inte har gjorts gemensamt tillgängliga,
2. 4 kap. 8–12 §§ om uppgifter i ärenden om utredning eller beivrande av brott som har gjorts gemensamt tillgängliga, och
3. 4 kap. 13 och 14 §§ om andra uppgifter som har gjorts gemensamt tillgängliga än som anges i 2.

Regeringen meddelar föreskrifter om digital arkivering.

5 § Om personuppgifter som behandlas automatiserat och som inte har gjorts gemensamt tillgängliga behandlas i ett ärende, ska de gallras senast ett år efter det att ärendet avslutades. Om de inte kan hänföras till ett ärende, ska uppgifterna gallras senast ett år efter det att de behandlades automatiserat första gången.

Första stycket gäller inte personuppgifter i ärenden om utredning eller beivrande av brott.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om att personuppgifter, med avvikelse från första stycket, får bevaras för historiska, statistiska eller vetenskapliga ändamål.

Utlämnande av uppgifter och uppgiftsskyldighet

6 § Om det är förenligt med svenska intressen, får personuppgifter lämnas till

1. Interpol,
2. Europol,
3. en polismyndighet eller åklagarmyndighet i en stat som är ansluten till Interpol, eller
4. en utländsk kustbevakning eller tullmyndighet inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Personuppgifter får lämnas enligt första stycket om det behövs för att myndigheten eller organisationen ska kunna förebygga, förhindra, upptäcka, utreda eller beivra brott.

Uppgifter får vidare lämnas till en utländsk myndighet eller mellanfolklig organisation, om utlämnandet följer av en internationell överenskommelse som Sverige har tillträtt efter riksdagens godkännande.

7 § Rikspolisstyrelsen, polismyndigheter, Ekobrottsmyndigheten, Åklagarmyndigheten, Tullverket och Skatteverket har, trots sekretess enligt 21 kap. 3 § första stycket och 35 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), rätt att ta del av personuppgifter som har gjorts gemensamt tillgängliga, om den mottagande myndigheten behöver uppgifterna i sin brottsbekämpande verksamhet.

8 § Regeringen meddelar föreskrifter om att personuppgifter får lämnas ut i andra fall än som anges i 6 och 7 §§.

Bestämmelser om att uppgifter får lämnas ut finns även i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

4 kap. Gemensamt tillgängliga uppgifter i den brottsbekämpande verksamheten

Personuppgifter som får göras gemensamt tillgängliga

1 § Följande personuppgifter får göras gemensamt tillgängliga i Kustbevakningens brottsbekämpande verksamhet:

1. Uppgifter som kan antas ha samband med misstänkt brottslig verksamhet, om den misstänkta verksamheten

a) innefattar brott för vilket det är föreskrivet fängelse i ett år eller däröver, eller

b) sker systematiskt.

2. Uppgifter som förekommer i ett ärende om utredning eller beivrande av brott.

3. Uppgifter som behövs för att fullgöra internationella åtaganden, om det krävs för att den aktuella förpliktelsen ska kunna fullgöras.

4. Uppgifter som har rapporterats till Kustbevakningens ledningscentraler.

Särskilda upplysningar

2 § Vid behandling enligt 1 § ska det genom särskild upplysning eller på något annat sätt framgå för vilket närmare ändamål personuppgifterna behandlas.

3 § Om uppgifter som behandlas enligt 1 § direkt kan hänföras till en person som inte är misstänkt för brott eller för att ha utövat eller komma att utöva sådan brottslig verksamhet som avses i 1 § första stycket 1, ska det genom en särskild upplysning eller på annat sätt framgå att personen inte är misstänkt.

Uppgifter om en person som kan antas ha samband med misstänkt brottslig verksamhet ska föras med en upplysning om uppgiftslämnarens trovärdighet och uppgifternas riktighet i sak, om inte detta är onödigt på grund av särskilda omständigheter.

Sökning

4 § Vid sökning i personuppgifter som gjorts gemensamt tillgängliga får uppgift som avses i 2 kap. 7 § första stycket inte användas som sökbegrepp.

Första stycket hindrar inte att brottsrubriceringar eller uppgifter som beskriver en persons utseende används som sökbegrepp.

5 § Vid sökning på namn, personnummer, samordningsnummer eller andra liknande identitetsbeteckningar i uppgifter som har gjorts gemensamt tillgängliga får endast sådana uppgifter tas fram som anger att den sökta personen

1. är anmäld för brott,

2. är eller har varit misstänkt för brott,

3. är misstänkt för att ha utövat eller komma att utöva sådan brottslig verksamhet som avses i 1 § första stycket 1,

4. har anmält ett brott,
5. är målsägande i ett ärende som rör ansvar för brott,
6. förekommer i ett ärende som vittne eller annan som lämnar eller har lämnat uppgifter eller yttrande,
7. har gett in eller tillhandahållits en handling,
8. är anmäld försvunnen,
9. har bedömts kunna komma att möta ett ingripande med grovt våld, eller
10. är efterlyst.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om begränsning av tillgången till sådana uppgifter som avses i första stycket.

6 § Begränsningarna i 5 § gäller inte vid

1. sökning i en viss handling eller i ett visst ärende, eller
2. sökning i en uppgiftssamling som har skapats för att undersöka viss brottslighet och som enbart de som arbetar i undersökningen har åtkomst till.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om under vilka förutsättningar sökning får äga rum med stöd av första stycket.

Regeringen meddelar ytterligare föreskrifter om begränsningarna i 5 §.

Direktåtkomst

7 § Rikspolisstyrelsen, polismyndigheter, Ekobrottsmyndigheten, Åklagarmyndigheten, Tullverket och Skatteverket får medges direktåtkomst till personuppgifter i Kustbevakningens brottsbekämpande verksamhet. Direktåtkomsten får endast avse personuppgifter som har gjorts gemensamt tillgängliga.

En myndighet som har medgetts direktåtkomst ansvarar för att tillgången till personuppgifter begränsas till vad varje tjänsteman behöver för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om omfattningen av direktåtkomsten samt om behörighet och säkerhet.

Bevarande av personuppgifter i ärenden om utredning eller beivrande av brott

8 § I 9 och 10 §§ anges hur länge personuppgifter i vissa ärenden om utredning eller beivrande av brott som har gjorts gemensamt tillgängliga får bevaras i Kustbevakningens brottsbekämpande verksamhet.

9 § Om en brottsanmälan avskrivs på grund av att den påstådda gärningen inte utgör brott, får personuppgifterna i anmälan inte längre behandlas i Kustbevakningens brottsbekämpande verksamhet. Om en brottsanmälan i annat fall inte har lett till förundersökning eller annan motsvarande utredning, får personuppgifterna inte behandlas i Kustbevakningens brottsbekämpande verksamhet när åtal inte längre får väckas för brottet.

10 § Om en förundersökning har lett till åtal eller annan domstolsprövning, får personuppgifterna inte behandlas i Kustbevakningens brottsbekämpande verksamhet när det har förflutit fem år efter utgången av det kalenderår då domen, eller det beslut som meddelades med anledning av talan, vann laga kraft.

Om en förundersökning har lagts ned eller avslutats på annat sätt än genom åtal, får personuppgifterna i förundersökningen inte behandlas i Kustbevakningens brottsbekämpande verksamhet när det har förflutit fem år efter utgången av det kalenderår då åklagarens eller förundersökningsledarens beslut meddelades.

Första och andra styckena gäller även personuppgifter i andra utredningar som handläggs enligt bestämmelser i 23 kap. rättegångsbalken.

11 § Regeringen meddelar föreskrifter om att vissa kategorier av personuppgifter får bevaras i Kustbevakningens brottsbekämpande verksamhet under längre tid än vad som anges i 9 och 10 §§.

12 § Om en förundersökning mot en person har lagts ned, om ett åtal har lagts ned eller om en frikännande dom som har vunnit laga kraft har meddelats, får personen inte längre vara sökbar som misstänkt.

Bevarande och gallring av övriga personuppgifter

13 § Personuppgifter som har gjorts gemensamt tillgängliga enligt 1 § 1, 3 eller 4 ska gallras enligt andra–fjärde styckena.

Uppgifter som kan antas ha samband med sådan brottslig verksamhet som anges i 1 § 1 ska gallras senast tre år efter utgången av det kalenderår då registreringen avseende personen gjordes. Uppgifter som kan antas ha samband med brottslig verksamhet som innefattar brott för vilket det är föreskrivet fängelse i två år eller däröver ska dock gallras senast fem år efter utgången av det kalenderår då registreringen gjordes. Om en ny registrering beträffande personen görs före utgången av gallringsfristen, behöver de uppgifter som finns om personen inte gallras så länge någon av uppgifterna om honom eller henne får bevaras.

Uppgifter som har behandlats med stöd av 1 § 3 ska gallras senast ett år efter utgången av det kalenderår då ärendet som uppgifterna behandlades i avslutades.

Uppgifter som har behandlats med stöd av 1 § 4 ska gallras senast ett år efter utgången av det kalenderår då de behandlades automatiserat första gången.

14 § Regeringen meddelar föreskrifter om att vissa kategorier av personuppgifter får bevaras under längre tid än vad som anges i 13 §.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om att personuppgifter, med undantag från 13 §, får bevaras för historiska, statistiska eller vetenskapliga ändamål.

5 kap. Behandling av personuppgifter i annan operativ verksamhet

Ändamål och gemensamt tillgängliga uppgifter

1 § Personuppgifter får behandlas i annan operativ verksamhet än den brottsbekämpande om det behövs för att

1. bedriva sjöövervakning för att övervaka den allmänna ordningen och säkerheten till sjöss samt bedriva den kontroll och tillsyn som Kustbevakningen är skyldig att utföra,

2. bedriva räddningstjänst,

3. samordna civila behov av sjöövervakning och förmedla civil sjöinformation till berörda myndigheter,

4. utreda och besluta i ärenden om vattenföroreningsavgift samt ta emot sådana avgifter, eller

5. fullgöra skyldigheter inom ramen för internationellt samarbete med sjöövervakning och räddningstjänst.

Personuppgifter som får behandlas enligt första stycket får göras gemensamt tillgängliga.

2 § Personuppgifter som behandlas enligt 1 § får även behandlas om det är nödvändigt för att tillhandahålla information som behövs i

1. Kustbevakningens brottsbekämpande verksamhet,

2. en annan myndighets verksamhet

a) om Kustbevakningen enligt lag eller förordning är skyldig att bistå myndigheten med viss uppgift, eller

b) om informationen tillhandahålls inom ramen för myndighetsöverskridande samverkan, och

3. likartad verksamhet hos en utländsk myndighet.

Personuppgifter som behandlas enligt 1 § får även behandlas om det är nödvändigt för att tillhandahålla information till riksdagen och regeringen samt, i den utsträckning skyldighet att lämna uppgifter följer av lag eller förordning, till annan.

I ett enskilt fall får personuppgifter som behandlas enligt 1 § även behandlas för att tillhandahålla information för något annat ändamål än de som anges i första och andra styckena, under förutsättning att ändamålet inte är oförenligt med det ändamål för vilket uppgifterna samlades in.

3 § Uppstår misstanke om brott eller brottslig verksamhet när personuppgifter behandlas i Kustbevakningens verksamhet enligt 1 §, tillämpas 3 och 4 kap.

Sökning

4 § Vid sökning i personuppgifter får uppgifter som avses i 2 kap. 7 § första stycket inte användas som sökbegrepp.

Första stycket hindrar inte att uppgifter som beskriver en persons utseende används som sökbegrepp.

Direktåtkomst

5 § Regeringen meddelar föreskrifter om vilka svenska myndigheter som får ha direktåtkomst till personuppgifter som behandlas med stöd av 1 §. Direktåtkomsten får endast avse personuppgifter som har gjorts gemensamt tillgängliga. Direktåtkomsten får inte avse personuppgifter som anges i 2 kap. 7 § första stycket. En myndighet som medgetts direktåtkomst ansvarar för att tillgången till personuppgifter begränsas till vad varje tjänsteman behöver för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter.

Regeringen meddelar föreskrifter om att utländska myndigheter får ha direktåtkomst till personuppgifter som behandlas med stöd av 1 §. Direktåtkomsten får endast avse personuppgifter som har gjorts gemensamt tillgängliga. Direktåtkomsten får inte avse personuppgifter som anges i 2 kap. 7 § första stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om omfattningen av direktåtkomsten samt om behörighet och säkerhet.

Utlämnande av uppgifter

6 § Regeringen meddelar föreskrifter om i vilken utsträckning personuppgifter får lämnas ut till svenska och utländska myndigheter.

Bestämmelser om att uppgifter får lämnas ut finns även i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Bevarande och gallring

7 § Personuppgifter som behandlas automatiserat ska gallras så snart uppgifterna inte längre behövs för det ändamål för vilket de behandlas, om inte regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer har meddelat föreskrifter om att gallring ska ske senast vid en viss tidpunkt eller att uppgifter får bevaras för historiska, statistiska eller vetenskapliga ändamål.

Regeringen meddelar föreskrifter om digital arkivering.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2012.

2 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att 18 kap. 2 § och 35 kap. 10 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2010:369

Föreslagen lydelse

18 kap.

2 §

Sekretess gäller för uppgift som hänför sig till sådan verksamhet som avses i 2 kap. 7 § 1 eller 5 kap. 1 § 1 polisdatalagen (2010:361), om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att syftet med beslutade eller förutsedda åtgärder motverkas eller den framtida verksamheten skadas.

Sekretess gäller, under motsvarande förutsättningar som anges i första stycket, för uppgift som hänför sig till

1. sådan underrättelseverksamhet som avses i 2 § lagen (1999:90) om behandling av personuppgifter vid Skatteverkets medverkan i brottsutredningar, eller

2. sådan verksamhet som avses i 7 § 1 lagen (2005:787) om behandling av uppgifter i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet.

1. sådan underrättelseverksamhet som avses i 2 § lagen (1999:90) om behandling av personuppgifter vid Skatteverkets medverkan i brottsutredningar,

2. sådan verksamhet som avses i 7 § 1 lagen (2005:787) om behandling av uppgifter i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet, eller

3. sådan verksamhet som avses i 3 kap. 2 § 1 kustbevakningsdatalagen (2011:000).

Sekretess enligt första stycket gäller inte för uppgift som hänför sig till verksamhet hos Säkerhetspolisen och som har förts in i en allmän handling före år 1949.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

35 kap.

10 §

Sekretessen enligt 1 § hindrar inte att en uppgift lämnas ut

1. till en enskild enligt vad som föreskrivs i lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare,

2. till en enskild enligt vad som föreskrivs i säkerhetsskyddslagen (1996:627) samt i förordning som har meddelats med stöd i den lagen,

3. enligt vad som föreskrivs i

– lagen (1998:621) om misstankeregister,

– polisdatalagen (2010:361),

– lagen (1999:90) om behandling av personuppgifter vid Skatteverkets medverkan i brottsutredningar,

– lagen (2005:787) om behandling av uppgifter i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet,

– *kustbevakningsdatalagen*
(2011:000),

– förordningar som har stöd i dessa lagar, eller

4. till en enskild enligt vad som föreskrivs i 27 kap. 8 § rättegångsbalken.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2012.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:343) om internationellt polisiärt samarbete

Härigenom föreskrivs att 1 a § lagen (2000:343) om internationellt polisiärt samarbete (2000:343) ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2011:905

Föreslagen lydelse

1 a §

Polisdatalagen (2010:361) gäller för polisens behandling av personuppgifter vid internationellt polisiärt samarbete, om inte annat följer av denna lag eller föreskrifter som regeringen har meddelat i anslutning till denna.

Lagen (2005:787) om behandling av uppgifter i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet gäller för Tullverkets behandling av personuppgifter vid internationellt polisiärt samarbete, om inte annat följer av denna lag eller föreskrifter som regeringen har meddelat i anslutning till denna.

Kustbevakningsdatalagen (2011:000) gäller för Kustbevakningens behandling av personuppgifter vid internationellt polisiärt samarbete, om inte annat följer av denna lag eller föreskrifter som regeringen har meddelat i anslutning till denna.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2012.

BILAGA 3

Justitieutskottets yttrande 2011/12:JuU3y

Kustbevakningsdatalag

Till försvarsutskottet

Försvarsutskottet beslutade den 8 december 2011 att bereda justitieutskottet tillfälle att yttra sig över regeringens proposition 2011/12:45 Kustbevakningsdatalag och de motioner som väckts med anledning av propositionen i de delar de berör justitieutskottets beredningsområde.

Justitieutskottet yttrar sig över propositionen i de delar som rör direktåtkomst för brottsbekämpande myndigheter till personuppgifter dels i Kustbevakningens brottsbekämpande verksamhet, dels i Kustbevakningens övriga operativa verksamhet. Dessutom yttrar sig justitieutskottet över motion Fö5 (SD) som väckts med anledning av propositionen.

Justitieutskottet anser, i nu behandlade delar, att försvarsutskottet bör tillstyrka propositionen och avstyrka motion Fö5 (SD). Avvikande mening har lämnats av Sverigedemokraterna.

Utskottets överväganden

Propositionen

Regeringen föreslår (avsnitt 12.3.3–5) att utlämnande genom direktåtkomst till personuppgifter som behandlas i Kustbevakningens brottsbekämpande verksamhet ska vara tillåtet enbart i den utsträckning som följer av den föreslagna lagen. Enligt regeringen grundar sig denna bedömning på att särskilt känsliga uppgifter behandlas i den brottsbekämpande verksamheten. Samtliga svenska brottsbekämpande myndigheter, dvs. Rikspolisstyrelsen, polismyndigheter, Ekobrottsmyndigheten, Åklagarmyndigheten, Tullverket och Skatteverket, ska enligt förslaget kunna medges denna direktåtkomst. Vidare anför regeringen (avsnitt 14.5), när det gäller direktåtkomst till personuppgifter i Kustbevakningens övriga operativa verksamhet, att det inte är nödvändigt att i lagen ange vilka myndigheter som kan få direktåtkomst. I stället föreslår regeringen att det i lagen (5 kap. 5 §) ska finnas en upplysning om att regeringen meddelar bestämmelser om vilka myndigheter som får ha direktåtkomst till uppgifter som behandlas i Kustbevakningens icke brottsbekämpande verksamhet. Skälet för denna regeringens bedömning är bl.a. att det i dessa verksamheter inte behandlas uppgifter av känslig karaktär om enskildas personliga förhållanden i samma utsträckning som i den brottsbekämpande verksamheten.

Motionen

I motion Fö5 (SD) anförts att Rikspolisstyrelsen och de regionala polismyndigheterna bör ges lagstadgad direktåtkomst till personuppgifter som gjorts gemensamt tillgängliga av Kustbevakningen för egen del inom de icke brottsbekämpande verksamheter som är listade i 5 kap. 1 § kustbevakningsdatalagen. Enligt motionärerna är samverkan mellan Kustbevakningen och polisen så viktig att det inte är tillräckligt att möjligheten att meddela vilka myndigheter som ska ges direktåtkomst ligger hos regeringen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att de brottsbekämpande myndigheterna har behov av direktåtkomst till personuppgifter i Kustbevakningens brottsbekämpande verksamhet och att denna rätt till direktåtkomst bör regleras i lag. Utskottet gör inte heller någon annan bedömning än regeringen när det gäller hur frågan om hur direktåtkomst till personuppgifter i annan operativ verksamhet bör regleras, utan anser det lämpligt att regeringen meddelar föreskrifter om vilka svenska myndigheter som ska ges sådan direktåtkomst. Utskottet finner således inte skäl att, som det föreslås i

motion Fö5 (SD), i lag särskilt reglera Rikspolisstyrelsens och polismyndigheternas direktåtkomst till personuppgifter i annan verksamhet hos Kustbevakningen än den brottsbekämpande.

Sammanfattningsvis anser justitieutskottet, när det gäller de delar av propositionen som nu behandlats, att försvarsutskottet bör tillstyrka propositionen. Motion Fö5 (SD) bör avstyrkas av försvarsutskottet.

Stockholm den 2 februari 2012

På justitieutskottets vägnar

Johan Linander

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Johan Linander (C), Krister Hammarbergh (M), Kerstin Haglö (S), Ulrika Karlsson i Uppsala (M), Christer Adelsbo (S), Jan R Andersson (M), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S), Patrick Reslow (M), Maria Ferm (MP), Caroline Szyber (KD), Kent Ekeröth (SD), Carl-Oskar Bohlin (M), Mattias Jonsson (S), Roger Haddad (FP) och Marianne Berg (V).

Avvikande mening

Avvikande mening (SD)

Kent Ekeröth (SD) anför:

Jag noterar att Rikspolisstyrelsen och de regionala polismyndigheterna, när det gäller den brottsbekämpande delen av Kustbevakningens arbete, kan få direktåtkomst till personuppgifter som gjorts gemensamt tillgängliga av Kustbevakningen för egen del. På så vis effektiviseras även polisens arbete. Inom områden som sjöövervakning, räddningstjänst och sjöfartsskydd krävs dock enligt lagförslaget regeringens föreskrift för att annan myndighet ska få direktåtkomst till personuppgifter som gjorts gemensamt tillgängliga inom Kustbevakningen.

Jag anser att samverkan mellan Kustbevakningen och polisen är så viktig att det i den föreslagna lagen bör slås fast en lagstadgad direktåtkomst för polisen till de operativa verksamheter som listas i paragrafen. Det är inte tillräckligt att möjligheten för detta ska ligga hos regeringen genom föreskrifter. Det anförda innebär att jag anser att försvarsutskottet bör tillstyrka motion FÖ5 (SD).